

KELECSÉNYI LÁSZLÓ

Mesterfogás

(egyfelvonásos játék)

KELECSÉNYI LÁSZLÓ (1947) Budapest

*Dramám főszereplői színészek, magyar színészek.
Valóban éltek, bár életükben nem találkoztak.
Ha találkoztak volna, talán ez történik köztük.
Mivel közismertek voltak, eredeti nevükön léptetem fel őket.*

*Egy első osztályú szállodai szoba Budapesten, az ötvenes években. Szolid luxus. Széles franciaágy, állólámpa, dohányzóasztal fotelekkel, falitükör, beépített szekrény, régimódi fekete telefon.
Páger, a főszereplő, ötvenes éveiben jár. Éppen a fürdőszobából jön, borotválkozás után, az arcát paszkolja, belepillant a tükörbe, legyint, továbblép. Kinyitja az utcára néző ablakot, aztán a rádióhoz megy, és bekapcsolja.*

„Kossuth rádió, Budapest. Híreket mondunk. A Magyar Dolgozók Pártja Budapesti Bizottságának aktívaülésén Rákosi Mátyás elítélően elemezte a személyi kultusz magyarországi jelenségeit, és megígérte a rehabilitációt. A Petőfi Kör első nyilvános ülésén a megjelentek a magyar gazdasági, politikai és kulturális élet problémáit vitatták meg. Külföld. Az utolsó brit katonai egységek is elhagyták a Szezei-csatorna övezetét. A lengyelországi Poznan városában zavargások törtek ki.”

A rádióhoz lép, gyorsan elzárja.

PÁGER: Zavargások? Na hiszen. *(Az ablakhoz megy, nagyot szippant a beáramló levegőből. Odakintről utcazaj, villamoskerekek csikorogása.)* Más sem hiányzott. *(a telefonhoz lép)* Halló, porta? Kérem, kapcsolja nekem azt a számot, akivel tegnap beszéltem. ... Igen, aki tegnap keresett engem. ... Köszönöm, várok. ... Halló, Veszprémi elvtárs? ... Ja, nem veszi föl? Megkérem, hogy próbálja újra hívni, és kapcsolja ide, a szobámba. ... Köszönöm. *(leteszi a telefont)* Házon kívül van. Én meg itt. Házon belül. Nem mintha bármi kifogásom lehetne a körülményekkel, de mégis... *(keresgélgni kezd a dohányzóasztalon heverő lapok között)* Hol a csudában van? Ide tettem tegnap. Na, ez az. *(Kihalász az újságok közül egy Szabad Népet. Olvasni kezd. Lapoz.)* „Élenjáró bányászok a tervteljesítésért... Újítások a gépiparban.” Ez nem az. *(tovább lapoz)* Ez sem... *(leteszi a szemüvegét)* Ebből okosodjon ki

az ember. *(feláll, az éjjeli szekrényhez lép, egy fiolából tablettát vesz a tenyerébe, vizet tölt, majd lenyeli a gyógyszert)* Naponta háromszor. Talán használ. *(visszaül, újra kézbe veszi az újságot, tovább lapoz)* Dózsa, Vörös Lobogó, Kinizsi, micsoda nevek ... Na, elég ebből ... *(megszólal a telefon)* Végre. *(fürgén felugrik, felkapja a kagylót)* Halló, Veszprémi elvtárs? ... Porta? ... Kicsoda? Mondja még egyszer a nevét. ... Igen? Várjon egy kicsit az a fiatalember. Majd leszólok ... Azt mondja, színész? ... Láttja játszani? ... Jó, várjon. Majd hívom. *(leteszi a kagylót. Egy papírra felír valamit.)* Ki lehet az? Újságíró, csak színésznek mondja magát? Még az is lehet. Szaglászna körülöttem. Ki sem teszem a lábam innen, hát ők jönnek. Mindenféle alakok jelennek meg. Most ez is. Hogy a legnagyobb magyar színésszel szeretne találkozni... *(hamiskás mosoly)* Hízalgő, nem mondom... Még lehetek. ... Leszek is. ... Csak óvatosan, semmi elhamarkodott lépés. ... Hoppá! Van itt valahol egy színházi újság. *(keresgélgni kezd)* Megvan. Ez az. Színház és Mozi. *(lapozni kezd)* Ha színész, talán benne van a neve. *(címetek, neveket sorol)* Istenem, miket játszanak! ... Hogy is hívják? Mit mondott a portás? ... *(nézi a cédulát, amire fölírta a nevet)* ... Na, tényleg. Szerepel egy mesefilm-ben. Jóképű gyerek. Szinte kölyök. *(felnéz a lapból)* Jöjjön, ha nagyon akar. Csak megbírok vele. *(felveszi a telefont)* Porta? ... Itt van

- még az a kolléga? Az a színészyerek? ... Fölengedheti. ... Várjon, várjon még öt per-
cet. Aztán szóljon neki. *(Leteszi a kagylót. Előbb a szobában tesz-vesz, aztán a tükör elé ül, és magát teszi rendbe. A szekrényből egy elegáns házikabátot vesz ki, belebújik; selyemsálat köt a nyakába. Ritkás haját fésü-
li, aztán leül a fotelbe. Vár.)* Na, hol van az az ifjú? *(Felkapja a színházi lapot, újra belela-
poz. Alig hallható kopogás, inkább kapará-
zás. Gyorsan a többi újság közé dugja a la-
pot.)* Tessék! Kerüljön beljebb!
- SOÓS: *(belép, zavartan megáll, halkan köszön,
mereven nézi Páger)* Jó napot kívánok!
- PÁGER: No, csak nem akar ott ácsorogni a kü-
szöbön. Jöjjön csak, üljön le!
- SOÓS: *(előrébb jön, aztán megáll, s egy pillanat
alatt átváltozik: a gátlásos fiúból egy öntuda-
tos fiatalember lesz; meghajtja a fejét, zárt
szájjal bemutatkozik)* Elnézést kérek, hogy
zavarom. Köszönöm, hogy fogad engem.
- PÁGER: Hallottam magáról. Nagyon dicsérték
nekem.
- SOÓS: *(leül a fotel szélére, az egyik karját mere-
ven tartja)* Igazán? Pedig nem szeretnek.
Senki sem szeret.
- PÁGER: Magát se? Akkor rokonok vagyunk. Az-
tán miért nem kedvelik?
- SOÓS: Nem fontos. Nem azért jöttem, hogy ma-
gamról beszéljek. Én a legnagyobb magyar
színészre vagyok kíváncsi.
- PÁGER: *(megint hamiskás mosollyal)* Miből gon-
dolja, kolléga? S a többiek. Básti? Besse-
nyei? Uray Tivadar? Ők játszanak manap-
ság a Nemzetiben, a Madáchban. Én csak
vendég vagyok itt. Megtúrt jövevény.
- SOÓS: Lenéznek. Megvetnek. Nem vesznek
emberszámba.
- PÁGER: Ez egyre érdekesebb. Meséljen, mond-
jon el mindent, szép sorjában. De miért ül
ilyen feszélyezetten? Dőljön hátra, vegye le
a zakóját...
- SOÓS: *(idegesen)* Azt nem.
- PÁGER: Jó, ha nem, hát nem. Ahogy jobb magá-
nak. Hallgatom.
- SOÓS: Látni akartam magát.
- PÁGER: Álljon meg a menet! Először is honnét
tudta, hogy itthon vagyok, Magyarorszá-
gon? Pláne, hogy itt vagyok, a Gellért szál-
lóban?
- SOÓS: Suttogták a színházban. A Madáchban.
Füleltem, figyeltem. Egyik este Tógyer me-
sélte Bárdynak...
- PÁGER: *(elábrándozva)* Tógyer.
- SOÓS: Igen. Ő.
- PÁGER: Uray Tivadar.
- SOÓS: A legelegánsabb színész. Soha sem lát-
tam nyakkendő nélkül, csak a színpadon,
ha úgy kívánta a szerepe.
- PÁGER: *(önkéntelenül megigazítja a nyakában
lévő sálat)* Azt olvastam valahol, hogy ma-
napság a kigombolt ing a divat, ahogy maga
is...
- SOÓS: *(most ő nyúl a nyakához, aztán a zakója
zsebébe)* Itt van valahol. *(egy nyakkendőt
vesz elő)* Nem tudtam megkötni. Képtelen
vagyok rá. Ezt nem tanították nekünk a Fő-
iskolán.
- PÁGER: *(nevetve)* Népi demokratikus színját-
zás? Hagyja a csudába. Nem számít. Nem
ez számít. A figurát belülről kell hozni. Ha
ott megvan, nem érdekes, hogy mi van a
színészen.
- Lelkes magyarázata közben csöngeni kezd a te-
lefon, de ő csak magyaráz.*
- SOÓS: *(idegesen kapkodja a fejét)* Nem veszi fel?
- PÁGER: Mindig a legrosszabbkor hívnak. *(Oda-
sétál, felveszi a kagylót.)* Halló, tessék! ... Vá-
rok. ... *(babrál a zsinórral)* ... Én vagyok. ... Á,
micsoda meglepetés! Veszprémi elvtárs! ...
Igazán? ... Honnét tudja ezt? *(a vendégére
pillant)* Bizza csak rám, ne aggódjon. De ha
már hívott, mi van a kéréssel? ... Igen, a
Tamás utcai villa. Én azt a házat nem olyan
állapotban hagytam ott. Szeretném... Rend-
ben van, Veszprémi úr. *(az utolsó szót fino-
man hangsúlyozza)* Mondja csak, már meg
akartam kérdezni, de mindig rohan, siet
valahová, magát '38 előtt is így hívták? ...
Nem azért, csak kíváncsi vagyok. ... Igazán?
Jó, várok. Csak, ugye, maguk fizetik a szál-
lódaszámlámat. ... Köszönöm. Szabadság!
*(leteszi a telefont, maga elé meredve megis-
métli)* Szabadság...
- SOÓS: *(húzkodja a zakója ujját)* Rövid.
- PÁGER: Miért nem veti le? Úgy kényelmesebb
lenne. ... Hallotta? Már tudják, hogy itt van
nálam. *(körülnéz a szobában)* Talán azt is,
hogy miről beszélgetünk. *(Mefogja a tele-
fonkészüléket, és a szoba sarkába viszi, az-
tán egy párnát tesz rá. Büszkén felnéz, mint
aki jól végezte a dolgát.)* Szóval, Tógyer. Jól
van? Játsszik?
- SOÓS: Igen. Ő egy vérbeli úriember.
- PÁGER: Hát persze, hogy az. Ismertem jól.
Játszta vele. Mi is volt a film címe? Itt van
a nyelvemen...
- SOÓS: *Havi 200 fix.*

- PÁGER: Honnét tudja? Nem láthatta. Húsz éve forgattuk. Még kisgyerek volt akkor.
- SOÓS: Mondták.
- PÁGER: Mondták? Maga készült belőlem.
- SOÓS: Igen. Éppen Tógyer bácsi...
- PÁGER: *(nevetve)* Bácsi? ... Szóval nem felejtetek még el. ... *Havi 200 fix.* Abban voltunk együtt. *(Dúdolni kezdi a film címadó slágerét, épp csak táncolni nem kezd. Aztán hirtelen leáll.)* Maga nem tudhatja, fiatal barátom, milyen világ volt itt '36-ban... Aztán jött a földindulás, mindenféle értelemben. ... Mondja, fiam, mit beszélnek rólam, úgy általában, ha szóba jön a nevem? Egyáltalán tudják, hogy itt vagyok? Hogy hazajöttem?
- SOÓS: Tudják. Mondják is, vagyis inkább suttojják. Hogy itt van, ebben a szállodában. Hogy meg kellene látogatni. De félnek. Hogy ez titok.
- PÁGER: Titok? ... Én mint egy titok? *(nevet)* Argentínában, igen, ott titok voltam. A titokzatos magyar, aki soha nem tanult meg rendszeren spanyolul. Inkább képeket festett, és eladta őket, az emigránsok vették, mint a cukrot, nem maradt egy darab sem.
- SOÓS: *(ámulva hallgatja)* Ezt nem tudtam. Argentína? Engem még Cannes-ba se vittek ki, a filmfesztiválra. Milyen lehet Argentínában élni?
- PÁGER: Furcsa. Karácsonykor nyár van. Szent Iván napján meg esik a hó.
- SOÓS: De azért vannak magyarok.
- PÁGER: Mi az, hogy! Túl sokan is. Megalapították a Buenos Aires-i Magyar Nemzeti Színházat. És ugyanolyan féltékenyek voltak a kollégák, mint a Belvárosiban vagy a Vígben. Ez egy ilyen mesterség.
- SOÓS: Erről én is tudnék mesélni.
- PÁGER: Mondja már, miket beszélnek rólam a színházban? Abban a Madáchban? Vagy máshol?
- SOÓS: Hogy nagy színész ... volt. Talán a legnagyobb.
- PÁGER: Igen? Voltam? Így mondják?
- SOÓS: Meg hogy maga játszott a legjobban a paraszti hősöket, filmen is, színházban is. Meg hogy lenne mit tanulnom... magától.
- PÁGER: Igazán. Hát hogy kerültél erre a pályára? Hol születted? Tegezni foglak, így könnyebb.
- SOÓS: Balmazújvárosban. Igazából egy tanyán, a falu mellett. Nem volt villanyunk, a vizet már ötéves koromtól én hordtam anyámnak. Apánkat alig láttuk. Hetes napszámba járt.
- PÁGER: Testvéreid?
- SOÓS: Nyolc család, velem együtt.
- PÁGER: Nyolc. Az szép.
- SOÓS: Szép, szép... Csak mindig éhesek voltunk. A cipőket a nagyobbiktól örökölték a kisebbek. Hát így.
- PÁGER: És a Főiskola? Hogyan kerültél oda?
- SOÓS: *(rámutat az asztalon fekvő Szabad Népre)* Ebben olvastuk, ni. Nem is én, hanem a tanító úr. Merthogy az ünnepeken mindig én szavaltam, Petőfit meg másokat. Aztán az első évben már filmezni hívtak. *Talpalatnyi föld.*
- PÁGER: Talpalatnyi... Nem láttam. Tudod, én több mint tíz éve mentem el. De a föld, a föld az nekem is szembejött. A *Földindulás...* Életem nagy szerepe, filmen is, színházban is.
- SOÓS: Azt meg én nem láttam.
- PÁGER: Nem is láthattad. Talán még nem is élteél. *(nevet)* És én be vagyok tiltva. Vagy már nem? Fogalmam sincs róla. Mi lesz itt most? Nagy a mozgás. Te mégis ott vagy, köztük. Mit tudsz?
- SOÓS: Remeg a föld. Engem meg ki fognak nyírni.
- PÁGER: Kinyírni. Hogyhogy kinyírni? Hagyod magad?
- SOÓS: Suttogják, hogy elég volt belőlem. Reklámparaszt vagyok. Ezt mondogatják a háttam mögött, de én meghallom. Hogy tehetégtelenek vagyunk... mind, akik velem egy időben jöttek a színházba. Menjünk vissza a legelőre, vetni, szántani, aratni. *(majdnem sír)*
- PÁGER: Várj csak! *(a szekrényhez megy, egy palackot vesz elő)* Ajándékba kaptam, de én nem élek vele. *(poharakat keres)*
- SOÓS: *(gyorsan kibontja az üveget, és beleiszik)* Köszönöm, ez most jól jött.
- PÁGER: *(letesz két poharat)* Látom, nagy szükséged volt erre.
- Nézik egymást, Soós észbe kap, tölt mindkét pohárba. Nekikoccintja a másiknak, és felhajtja a kitöltött italát.*
- PÁGER: *(nem iszik, csak beleszagol a pohárba)* Jóféle, de azért vigyázz, csak módjával.
- SOÓS: Módjával. A párom is ezt hajtogatja.
- PÁGER: Szóval nős vagy. Színésznő? Mármint a párod?
- SOÓS: Orvos.
- PÁGER: Az enyém színésznő volt, de már nem vagyunk együtt. Ott maradt Dél-Amerikában.

- SOÓS: Ő nem tud róla, hogy ide jöttem. Lehet, hogy keresni fog.
- PÁGER: Fölösleges viszontagságok.
- SOÓS: Olyan volt nekem, mint a sivatagban szomjazónak az oázis.
- PÁGER: *(elismerően biccent)* Ej, de szépen mondtad ezt. Oázis. Akkor nagyon szeretted. Megérdemli?
- SOÓS: Okos nő.
- PÁGER: Akkor azért nem lehet olyan nagy a baj.
- SOÓS: *(újra tölt az italból, megissza)* Ez a baj.
- PÁGER: No, hát, segítünk ezen. *(megfogja a palackot és a poharat, a szekrényhez viszi, bezárja)* Te félsz valamitől vagy valakitől. Én is félttem sok mindentől. Legutoljára a repülőgépen, két héttel ezelőtt, mikor Bécsből hazahoztak. Ketten voltunk egy harminczemélyes gépen. Amikor megláttam, hogy kisebb tömeg integet nekem Ferihegyen, megmondom őszintén, tele lett a nadrágom. Nem tudtam, hogy ünnepelni akarnak, vagy esetleg... lelőni.
- SOÓS: Lelőni? Magát? Miért?
- PÁGER: Hát azt csak én tudhatom. Vagy én sem.
- SOÓS: Amiért elment innen?
- PÁGER: Látom, az én régi barátaim és kollégáim nem készítettek föl téged erre a látogatásra. Nem meséltek rólam?
- SOÓS: Csak azt, hogy nagy színész.
- PÁGER: Félnék. Nem mernek beszélni. Ha sejtenek is valamit, inkább hallgatnak. Mindenki fél. Lengyelországban állítólag már lőnek is. Itt sem lehet tudni, mi lesz. Te sem tudsz semmit, ugye...
- SOÓS: Zúgolódnak a színészek.
- PÁGER: Zúgolódnak, úgy?
- SOÓS: Melegem van. *(Leveti a zakóját és egy székre dobja. Kigombolja az ingét.)*
- PÁGER: Megártott az ital. *(meglátja a fiú bekötött bal csuklóját)* Nocsak. Ilyen nagy volt a baj?
- SOÓS: *(megpróbálja eldugni a karját, szégyenkezve mondja)* Megtörtént.
- PÁGER: Szerelem? ... Miatta?
- SOÓS: *(zavartan)* Igen... Nem.
- PÁGER: Most igen vagy nem? Beszélj nyugodtan és értelmesen. Senki nem zavar minket. *(hátranéz a párnával letakart telefonra)* Tengernyi időm van. Ráérek. Gondolom, te is. Szóval, mi történt?
- SOÓS: Együtt játszottunk egy filmben...
- PÁGER: Az orvosnővel?
- SOÓS: Nem, ez még előtte volt. Egy csodás színésznővel.
- PÁGER: A *Ludas Matyiban*?
- SOÓS: Dehogyan.
- PÁGER: Jobb, ha én befogom a számat. Csak arról hallottam, hogy abban játsztál...
- SOÓS: Ez később volt, évekkal később, nemrég. Ilyen nő még nem volt a közelemben. Úrilány, még a bőre is más illatot árasztott, mint a többieké. Polgári származék, őt is támadták. De megvédte a férje tekintélye. Halálosan beleszerettem...
- PÁGER: Azt látom. Majdnem halálosan. Nem kérdezem, hogy hívják. A nőkkel mindig baj van, vagy baj lesz. Pláne, ha férjük is van.
- SOÓS: A férje... *(elhallgat)*
- PÁGER: Rájött? Bosszút állt?
- SOÓS: Ugyan, dehogy. Ő, egy félisten? Nem foglalkozott velünk. Talán nem is szerette azt a lányt.
- PÁGER: Asszonyt.
- SOÓS: Nekem lány volt.
- PÁGER: Szakítottak?
- SOÓS: Nem tudom. Nem láttam hónapok óta.
- PÁGER: Zűrös ügy. Én mindig vigyáztam, ne kezdjek férjes asszonyokkal. Eleinte engem is lenéztek... a parasztyerek, aki rajzol... az apám csizmadia volt, mindenki ismerte Makó környékén. Áh, miért is mesélem ezt?
- SOÓS: Nyilván a férjével van. Birtokba vette, mindörökre. Az övé, mindenestül.
- PÁGER: Várj csak! Egy fontos kérdés. Adott neked az a lány vagy asszony valamit magából? Ígért neked bármit? Mondta, hogy szeret?
- SOÓS: *(a fejét rázza)* Nem.
- PÁGER: Egyszóval nem. Egyik sem.
- SOÓS *(bólogat)*
- PÁGER: Ezért tetted? A semmiért?
- SOÓS: De tudta, tudta, hogy szeretem. Éreznie kellett.
- PÁGER: Érezni? Igen. Te meg a pengét érezhetted a karodon.
- SOÓS: *(ordítva)* Nem... Nem csak azt.
- PÁGER: Bocsáss meg! Kegyetlen voltam. De az élet még kegyetlenebb hozzád.
- SOÓS: Jól mondja.
- PÁGER: *(a szekrényhez megy, előveszi az italos palackot, tölt, az egyikbe többet, a másikba kevesebbet)* Most ránk fér. Isten-isten, szervusz, sorstársam.
- SOÓS: *(mohón felhajtja a pohárban lévő italt)* Köszönöm.
- PÁGER: Azt mondják rólad, nem vagyok féltékeny, az apád lehetnék, hogy nagy tehetség vagy.

SOÓS: Mondják... vagy inkább mondták. Kimentem a divatból.

PÁGER: Ha tényleg jó vagy, soha nem mész ki a divatból. Nézz meg engem. Itt vagyok. Hazahívtak, hazajöttem. Meglátjuk, mi lesz. Játsszani fogok, újra a Vígben, a Vígszínházban.

SOÓS: Magyar Néphadsereg Színháza. Most így hívják.

PÁGER: De az épület ugyanaz. A szellem, a színház lelke. Ott játszik még Bulla Elma, Sulyok Mária és a többiek. A *Cyrano* nem megy ki a divatból, akármilyen rezsim van. Neked mi volt a legkedvesebb szereped?

SOÓS: *(szinte áhítattal)* Romeo...

PÁGER: Romeo, persze, gondolhattam volna.

SOÓS: Még Debrecenben játszottam, akkor és ott még szerettek. Jászai-díjat kaptam érte. Cipőt vettünk mindegyik testvéremnek.

PÁGER: Na, látod.

SOÓS: De Budapest nem szeret.

PÁGER: Elárulok neked valamit. Míg nem léptem színpadra, rájöttem. Magadat kell szeretned. Legelőbb magadat kell szeretned. Az összes többi aztán jön. Érted? ... Szeresd magad, és akkor a többiek is szeretni fognak. Furcsán hangzik, de így van. Hidd el nekem!

SOÓS: Jaj, hinném én, de látom az arcokat. Ahogy néznek, vagy nem is néznek, hátat fordítanak, levegőnek vesznek.

PÁGER: És a közönség? Őket kell meghódítanod, nem a kollégákat. Ha a közönség kedvel, ők is elfogadnak, majd irigyelnek. De az irigység a szeretet előcsarnoka. Elhiszed, hogy így van?

SOÓS: Én már semmit sem tudok.

PÁGER: Fiatal vagy még. Hány éves is vagy?

SOÓS: Huszonhat múltam.

PÁGER: Huszonhat, istenem. Mikor én ennyi idős voltam, nem ismert senki. Nemhogy filmszerepek. Kis vidéki társulatokban léptem föl, táncoskomikusként. Tudod te, mi az? Minden este ugyanabban a blódliben ugrabugrálni? Pedig énekelni se tudtam, nekem elhíheted. Nem hallja senki. *(azért kinéz a sarokba tett, párnával letakart telefonra)* Már vagy egy órája nem kerestek. Tudod, te hányan hívnak? Egyáltalán, honnét tudják, hogy itt vagyok? Mindenki látni akar, interjúkat kérnek. Hízelegnek. A nagy magyar színész megtért a hazájába. Ilyeneket hallok. Mit gondolsz, ha arra emlé-

keznék, hogy miket mondtak rólam tíz évvel ezelőtt, én nem lehetnék depressziós. Minden voltam, csak jó ember nem. Háborús bűnös. Dél-Amerikába is eljutottak a hírek. Akár öngyilkos is lehettem volna. *(Soósra néz)* Bocsáss meg, nem akartalak megbántani.

SOÓS: Miért kellett elmenjen?

PÁGER: Miért? Cherchez la femme. Hallottad már ezt az az alapigazságot? Keresd a nőt!

SOÓS: Szerelem?

PÁGER: Szerelem? Az is. Tagadhatatlan. Legyünk igazságosak. De a szerelem idővel elmúlik. Vagy inkább elfárad. Tanulj ebből. *(Szünetet tart. Most ő tölt egy kicsit a fogytán lévő italból. Belekortyol.)* Fityfiritty kis nőcske volt.

Soós csodálkozó gesztust tesz.

PÁGER: Ja, te nem tudod, mit jelent ez a szó. Hogy is mondjam csak... Szóval, akit elsőre nem veszel észre. Nem olyan, mint Karády vagy Muráti. Róluk, gondolom, hallottál. Aztán tesz róla, hogy feltűnjön. Helyből nagyot ugrik. Észreveszed, s mire észbe kapsz, már az öledben ül. *(sóhajt egyet)* Aztán ott ragad. Mindenben segít, mindenben melletted áll. Nem is tudod, de már nem vagy szabad. Te se tudod, hogy ez most jó neked, vagy rossz neked. *(újabb korty)* Így valahogy.

SOÓS: Engem senki sem dédelgetett.

PÁGER: Édesanyád sem?

SOÓS: Nem ért rá. Tízen ültünk az asztalnál.

PÁGER: Hűvösödik. Már rövidülnek a nappalok. *(feláll)* Becsukom az ablakot. *(kinéz)* Amikor elmentem innen, még megvolt az Erzsébet híd. *(Becsukja az ablakot. Visszalép, megáll, hirtelen mintha egy másik ember szólalna meg.)* Fasiszta vagyok, érted? Háborús bűnös. Ezt hallottam tíz éven keresztül. Ez a bélyeg jött velem. Elkísért Amerikába is.

SOÓS: Nekem senki nem mondta magáról.

PÁGER: A bizonyíték az volt, hogy elmentünk innen. Aki nem bűnös, nem menekül. De hát a kislányom odakerült arra a háborús fotóra. Méghozzá úgy, hogy én nem is tudtam róla... Elhiszed?

SOÓS: Elhiszem.

PÁGER: Az anyja egyezett bele. Szerintem felkínálta a lehetőséget a plakát készítőinek.

SOÓS: Nem egészen értem.

PÁGER: Negyvennégyben, amikor kezdődtek a bombázások, jöttek az angolszász gépek, szórták ránk az égi áldást. Tudod te, milyen

- az, amikor úgy fekszel le este, hogy nem tudod, éjszaka nem szakad-e rád a menyegyzet? Játssz a színházban, lefestesz, autóba ülsz, hazamész, ágyba bújsz, s akkor zúgni kezdenek a Liberátorok. Nem téged vesznek célba, hanem a pályaudvarokat, gyárakat meg a vasúti hidakat, de néha-néha eltévednek a bombák. Így halt meg Zilahy Irén... Persze, nem tudod, ki volt. Színésznő, nem is tehetségtelen. *(egyre jobban belelovalja magát)* Hazafelé tartok a színházból éppen. Sietek a kocsimmal a családomhoz. Várnak otthon, a feleségem, a kislányom. És akkor egy tűzfalon meglátom a plakátot. Az én gyerekem van rajta, az én kislányom, Julika. Fölötte egy bombázó repülőgép... *(dühödten)* Tudod te, mit éreztem akkor... Most is beleborzongok... *(A figurát játszó színésznek itt éreztetnie kell, hogy ez az érzelmi kitörés nem egészen őszinte, hanem megjátszott.)* Nem tudtam róla. Nem tudtam róla, hogy ez a plakát készült, hogy az én kislányom lesz a modellje... Nem hitték el nekem, később hiába mondtam, ez volt a fő vádpont ellenem. Meg hogy játszottam. Persze hogy játszottam a nyilas érában is. Színész voltam, az vagyok ma is. Játsszanom kellett. A közönségnek. Nekik. *(ezt már undorral mondja)* Ezeknek. *(magába roskadva leül)*
- SOÓS: *(nehezen szólal meg)* Játsszani kell... játszanunk kell. Holnapután évadnyitó társulati ülés. Vissza a színpadra.
- PÁGER: Te játszhatasz, várnak a szerepeid. Én meg itt ülök, és várok. Azt ígérték, majd játszhatok. De mikor?
- SOÓS: Azt hiszem... már így is sokáig vettem igénybe az idejét... el kell indulnom.
- PÁGER: Nem úgy van az, ifjú barátom. Te meghallgattad az én kitörésemet. Most te következel. Úgy érzem, nem mondtál el mindent, ami a szívedet nyomja. Ne kímélj, látod, ráérek.
- Kopognak az ajtón. Mindketten meglepetten néznek föl.*
- PÁGER: *(észbe kap)* Ja, a vacsora. *(indul ajtót nyitni)* Ilyenkor szokták hozni. El is felejtettem.
- Kinyitja az ajtót. A pincér egy zsúrkocsit tol be.*
- PÁGER: *(élvezettel nézi, majd a zsebébe nyúl, és egy papírtízest nyom a pincér markába)* Ez a magáé, fiam.
- A pincér kihátrál. Páger visszaül.*
- PÁGER: Gyere, fogjunk hozzá. Bár meg kell mondjam, igazából nem is vagyok éhes.
- SOÓS: Nem kérek, ez a magáé.
- PÁGER: Jut itt kettőnknek is. Vigyáznom kell a vonalaimra. Egész nap itt ülök, semmi mozgás. Szedjél csak, ne kérsd magad.
- SOÓS: Hát akkor... *(a zsebéből egy bicskát vesz elő, kikattintja)*
- PÁGER: Szegedi? ... Nekem is volt.
- Mindketten esznek. Páger komótosan, Soós möhön.*
- PÁGER: Ugye, hogy jólesik. Jó lenne egy pohár sör is, de azt nem adnak. Ide kérem, a szobába az étkezést. Lenn, a hallban nyüzsögnek a kíváncsiak. Azt lesik, mikor teszem ki a lábam a szállodából. Leshetik... Majd téged is faggatni fognak, miket mondtam neked, miről beszélgettünk.
- SOÓS: Nem félek tőlük.
- PÁGER: Helyes.
- SOÓS: Most már olyan vagyok, mint aki megint megszületett. Előlről kell kezdeni az életet, az életem.
- PÁGER: Okos gondolat. Nekem is. Fogunk mi még együtt játszani. Nekem megígérték, hogy újra színpadra léphetek.
- SOÓS: Még csak huszonhat vagyok.
- PÁGER: Én ötvenhat... Mint ez az év.
- SOÓS: Azt mondta, hogy éljek úgy, mintha eddig semmi sem történt volna velem. Nézzem levegőnek azokat, akik engem levegőnek néznek.
- PÁGER: Jól mondta. De ki mondta?
- SOÓS: A pszichológusnő, aki azután... szóval, aki foglalkozott velem.
- PÁGER: Igaza van. Ez az egyetlen helyes módszer. Okos ember ez a te pszichológusod.
- SOÓS: Azért vettem el.
- PÁGER: Vagy úgy. Akkor csak vigyázzál. Nehogy megint csapdába essél.
- SOÓS: Ő csodálatos ember, nemcsak jó orvos.
- PÁGER: Mindig így kezdődik... Nagyon szeretted?
- SOÓS: *(bizonytalanul)* Azt hiszem...
- PÁGER: Csak hiszed? Mindig így kezdődik. Aztán jön a nagy bum.
- SOÓS: Ő is sokat szenvedett.
- PÁGER: Hát hány éves, hogy olyan sokat tudott már szenvedni?
- SOÓS: Két évvel idősebb nálam.
- PÁGER: Az nem olyan nagy különbség.
- SOÓS: Elvesztette a szüleit.
- PÁGER: A háborúban?
- SOÓS: Igen... azaz, nem egészen.
- PÁGER: Hanem?
- SOÓS: Zsidók voltak.

- PÁGER: Úgy. *(Zavarba jön. Mintha morzsákat akarna lesöpörni az ingéről, a nadrágjáról.)* Zsidók... Mit hallottál? ... Nem mondták neked, hogy én zsidógyűlölő vagyok?
- SOÓS: *(meglepetten)* Nem, senki nem mondott ilyet.
- PÁGER: Igazán? El is higgyem? Vagy elfelejtették volna? Hát mit gondolsz, miért kellett nekem elszaladnom innen, mikor bejöttek az oroszok? Játszottam. A feleségem is. Roszszul barátkoztunk. A szomszédunkban lakott az akkori miniszterelnök. Akit aztán kivégeztek negyvenötben vagy negyvenhatban. Játszottunk. Akkor is, amikor átvette a hatalmat a nemzetvezető. Tudod te, ki volt az? Élet és halál ura. Meghívott egy beszédére. A színésznők elbújtak a mosdóban. Ő meg odajött hozzám, nyújtotta a kezét. Mit kellett volna tennem? Te mit csináltál volna? ... Nem tudod, ugye... Amikor azt a Jászai-díjat kaptad, nem fogtál kezét senkivel? Hogy volt? Ha még emlékszel rá? ...
- SOÓS: Zavarban voltam. Azt éreztem, hogy akkor is, ott is lenéznek. Mert Rákosi Mátyást is játszottam.
- PÁGER: Rákosit? Te? A te koroddal? Ezzel a fizimiskával?
- SOÓS: A fiatal Rákosit. Nem az volt a szerepnév, de mindenki tudta. Csak Manyi néni mondta, hogy füttyöljek rá, amikor gratulált.
- PÁGER: Manyi néni? ... Kiss Manyi?
- SOÓS: Ő.
- PÁGER: Ha ő gratulált neked, az felér egy másik Jászai-díjjal. Manyika zseni... Mennyit játsztam vele! *(hangot vált)* Azt hiszed, engem nem néztek ki maguk közül? Fiatal kezdő koromban, ha kidobtak az ajtón, hát visszamásztam az ablakon. Mi, fiacskám nem engedhetjük meg magunknak, hogy gátlásaink legyenek. Meg kell küzdeni a szerepünkért. Nem Romeóért, nem Hamlettért, egyiket se játszottam. A helyünkért kell megküzdeni a rivalda előtt. Hogy elhiggyék rólunk, azok vagyunk, akit játszunk. Az legyél, aki a szereped vagy. Persze csak héttől tízig.
- SOÓS: Nem tudom. Már semmit sem tudok. Elbizonytalanodtam.
- PÁGER: Pedig az a híred, hogy... kimondom, hát, ahogy nekem mondták... őstehetség vagy. Mint én. *(hatásszünetet tart)* Tudod te, hogy engem egy filmszerepem miatt katonai büntetőszázadba soroztak be? ... Nem akármikor, negyvenkettőben... *(jelentőség-*
- teljesen megismétli)* Ezerkilencszáznegyvenkettőben. A behívóparanccsal Szekszárdon kellett jelentkeznem.
- SOÓS: Mi lett a vége? Kivitték a frontra?
- PÁGER: Azt azért nem. A zászlóaljparancsnok szerette a filmjeimet. Később felmentettek. De a büntetőparancs ott lebegett a fejem fölött.
- A telefon csengeni kezd. Páger nem mozdul.*
- SOÓS: Nem veszi föl?
- PÁGER: Nem akarok én most senkivel se beszélni. *(elvesz valamit a tányérról, enni kezd, de abbahagyja)* Meleg van. Kinyitom az ablakot. *(megteszi)* Közben este lett.
- SOÓS: Mennem kellene.
- PÁGER: Hová sietnél?
- A telefon újra megszólal.*
- PÁGER: *(a sarokba megy, leveszi a párnát, behallózza a kagylóba)* Porta? ... Téged keresnek. *(nyújtja a telefont)*
- SOÓS: *(meglepetten)* Engem?
- PÁGER: *(mókázva)* Egy szőke női hang.
- SOÓS: *(átveszi a kagylót)* Hédi, te vagy? ... Még itt vagyok a szállóban. ... Megyek majd. Tudom, hogy már késő van, elbeszélgettük az időt. ... Ne idegeskedj. ... Jól van, mindjárt indulok.
- Páger közben az ablakon kinézve figyel az utca életét.*
- SOÓS: Rendben, ne legyél ideges. Megvagyok. Jól vagyok. Kaptam vacsorát is. ... Szervesz, szívem. *(leteszi a telefont)*
- PÁGER: *(ellép az ablaktól)* Úgy látom, nagyon rövid pórázon tart téged ez a hölgy.
- SOÓS: Izgult értem. Nem tudta, hogy ide jövök.
- PÁGER: Akkor most hogyan hívott fel?
- SOÓS: Otthon lerajzoltam egy papírra az útvo-nalat, hogyan jutok ide.
- PÁGER: Hát hol laktok?
- SOÓS: A Déli pályaudvarnál. A 60-as villamos-sal kellett jönni. Az itt áll meg a téren.
- PÁGER: Nem jó. Nem tetszik ez nekem.
- SOÓS: Hogy ide jöttem?
- PÁGER: Dehogysis. Örülök neked, hogy jöttél, hogy itt vagy. Senkivel se beszélgettem ilyen jót, mióta itthon vagyok.
- SOÓS: Hát akkor, mi a baj?
- PÁGER: Az a baj, fiam, hogy... *(kerülgeti a szót)* Nem vagy szabad. Nem vagy a magad ura.
- SOÓS: Azért, mert Hédi felhívott? Aggódik értem. Hazaért a kórházból, és nem talált ott-hon. Ezek után. *(a karjára mutat)*
- PÁGER: Azt el kell felejtened. Akkor leszel újra jól, ha a múltat kitörölsz az emlékezetedből. Felejteni, felejteni...

SOÓS: Túl közel van még.

PÁGER: Egyre távolabb lesz. Minden perccel, minden órával távolabb. Erre gondolj, illetve ne gondolj erre. Új évad kezdődik, új szerepek várnak. Mit osztottak rád, miben játszol majd?

SOÓS: *Egerek és emberek*. Egy amerikai darab.

PÁGER: Amerikai. Jó szerep, nem?

SOÓS: Az. Nagyon jó. Egy farmerfiú...

PÁGER: Játszani fogod. Jó leszel benne. Bár már én is ott tartanék, hogy tudom, mit fogok játszani. Csak azt tudom, mit szeretnék... Áh, majd kialakul. Akard a sikert, és meglesz. *(elgondolkodik)* Az a szóbeszéd járja, hogy Jávor Pali is hazakészül, őt bezzeg ajnározták, ő volt a nagy ellenálló, mert elvitte a Gestapo. De hát ő is elment innen. Ő sem kellett ezeknek. *(kifelé mutat)* Neked szerencséd van, fiam. Téged dédelgetnek, te lettél ennek a rendszernek... *(ebben a pillanatban újra letakarja a telefont, majd hogyan beágyazza)* ...ennek a rendszernek a címerpajzsa... De talán meg is érdemelted... Csak vigyázz, könnyen ki lehet zuhanni a pikszisből, hamar neked eshetnek, ha tehetséges vagy, jönnek az irigyek, kikezdenek, mindenkin lehet fogást találni. Nem is a nőktől kell félni, azokkal azért el lehet bántani. A középszer a legrémesebb, nem a gyengék, mert azok nem érnek fel hozzád. A középszer, akikbe szorult egy kevéske tehetség, és látják, hogy te jobb vagy náluk, de nem bírnak utolérni. Ebbe nem tudnak belenyugodni, és lépnek valamit... Elég egy pletyka, egy rosszindulatú híresztelés... Elárulok valamit, a közönséget a legkönynyebb becsapni. Nem azt látja, amit lát, hanem amit látni akar. Ez egy ilyen pálya. Mégis csináljuk, mégis ez kell nekünk. Neked is... Nekem is. *(Nyugtalan lesz, mintha keresne valamit. Aztán a szekrényhez megy, elővesz egy színpadi jelmezt.)* Látod ezt? ... Tudod, mi ez? ... Ebben játszottam Liliomot... Kicsit kopott már, el is szakadt... De megvan még... Liliom már nem leszek többé, de... Eleget beszéltem, kiszáradt a torokom, kérek valami italt...

SOÓS: Megyek... Indulnék.

PÁGER: Meg fog várni a... hogy is hívják?

SOÓS: Hédi, Hedvig.

PÁGER: Hedvig, igen... királyi név. Volt egy ilyen magyar királylány, vagy szent is volt, látod, már nem tudom... *(felveszi a telefont)* Halló, porta... Küldjenek fel egy palack margitszi-

geti ásványvizet... Hogyhogy nincs? ... Akkor valamilyen hasonlót... *(leteszi)* Nincs margitszigeti víz. Az én időmben ilyen nem fordult elő, hogy egy első osztályú szállodában ne legyen... Maradj még, hiszen lenne még beszélőnk. Használd ki az alkalmat.

SOÓS: Hát, lenne még...

PÁGER: Na, ugye. Ki vele? Hadd halljam!

SOÓS: Szóval...

Megszóal a telefon.

PÁGER: Látod, nem hagynak békén. Amíg gondolkodsz, fölveszem. Halló! ... Én vagyok. ... Honnan hív? A rádiótól? Nem adok interjút, mondtam már. ... Micsoda? Szavaljak verset? ... Éppen én? Tudja, milyen a hangom. Különben is most be vagyok rekedve. De van itt nálam éppen egy ifjú és tehetséges kollégám. Ő talán elszavalná maguknak A walesi bárdokat.

SOÓS: *(kézzel-lábbal tiltakozik)* Nem, nem.

PÁGER: Sajnálom. Ő sem vállalja. De ott van maguknak a Nemzeti Színház gárdája a direktorukkal, Major... elvtárral az élen. Persze, hogy értem. Én kellenék, de mondtam már, sose szavaltam, nem is tudom azt a verset... *(felemeli a hangját)* Én Szálasinak se szavaltam. Kikérem magamnak. *(dühösen lecsapja a kagylót)* Mit képzelsz ez a pimasz? *(zsebkezdőt vesz elő, megtörli a homlokát)* Ezt a szemtelenséget! Hogy én? ... Látod? ... Akárki belém törölheti a lábát. Semmivel se vagyok jobb helyzetben, mint te. *(inna valamit, de se víz, se pálinka)* Edward király, angol király / Léptet fakó lován...

SOÓS: Hát tudja.

PÁGER: Persze, hogy tudom. Minden színésznek, aki magyarnak vallja magát, tudnia kell ezt a verset. Szerintem te is tudod. Mondjad, halljam... Hadd látom, úgymond... mennyire is vagy tehetséges, ahogy mondják... Na, kezd el, vagy folytasd, csak ne állj itt ilyen kukán.

SOÓS: *(lassan és halkán kezdi, de aztán egyre jobban beleéli magát)* De vakmerőn s hívatlanul / Előáll harmadik; / Kobzán a dal magára vall, / Ez ige hallatik; / Elhullt csatában a derék – / No halld meg Eduárd; / Neved ki diccsel ejtené, / Nem él oly velszi bárd. / Emléke sír a lanton még – / No halld meg Eduárd; / Átok fejedre minden dal, / Melyet zeng velszi bárd...

PÁGER: *(eleinte még dühösen, aztán lehiggadva, végül elismeréssel figyel a szavalást)* Jó, jó,

jól van, abbahagyhatod... (*gyanakodva figyelő*) Miből lesz a cserebogár... Tudsz te, sőt, nagyon tudsz... Ki bízott meg téged?

SOÓS: Hogyhogy?

PÁGER: Úgy, hogy éppen ezt szavald nekem.

SOÓS: Senki sem. Hiszen éppen maga kezdte, nem?

PÁGER: De felhívtak. Ezt kérték. Menjek a stúdióba. Meg hogy Szálasi.

SOÓS: Azt se tudom, ki az.

PÁGER: Jó neked. De semmi közöm hozzá, érted? Én magyar színész vagyok. Az voltam, és az leszek. Akkor is az voltam, amikor nem játszottam évekig. De most fogok, és ezt a lehetőséget senki sem veheti el tőlem, érted? Még te sem.

SOÓS: De én...

PÁGER: Hallgass! Tudom, miket mondogatnak rólam, azt is tudom, amit gondolnak, csak úgy magukban, ki sem mondják. Mégis tudom. Ezért akarok megint játszani, hogy lássanak, de ezek itt most lázadást játszanak éppen, ez van műsoron. Valaki írja nekik ezt a darabot... De a színház nem ilyen. Nem ez a színház. Az igazi színház... hogy is mondjam neked, ha nem tudnád... az igazi színház az gyönyörű illúziók rengetege... amikor este hétkor felmegy a függöny, kezdődik a csoda, ami más, mint az élet, és több is, mint az élet...

SOÓS: Tudom.

PÁGER: ...földrengés, érted... megmozdul a föld alattad, nem a forgószínpad, a világ fordul ki a sarkaiból, és te vagy az, aki kifordítod, érted? ...

SOÓS: Igen.

PÁGER: ...és nem számít, hogy ki vagy, paraszt vagy zsidó... Csak az számít, akit játszol, akibe azon az estén beköltöztél, lehetsz Tiborc, lehetsz Petur, rabszolga vagy nagyúr, akár király is...

Hirtelen leáll, rájön, hogy hol van, kihez szól. Kendőjével izzadó arcát törli.

PÁGER: Ne haragudj, már nem tudom, miket beszélek... (*Ieroskad egy fotelbe, kendőjével legyezi magát*)

SOÓS: (*zavarban*) Én...

PÁGER: Te? ...

SOÓS: (*mint fent*) Én csak látni akartam, a közepében lenni...

PÁGER: (*lassan magához tér*) Megtetted...

SOÓS: Késő van.

PÁGER: (*tűnődő hangon*) Késő? ... Nem, azt hiszem, soha nincsen késő... Tudod te, miket

játsztam én a te korodban? Műparasztokat. Nem ám vidéken, nehogy azt hidd, itt Pesten, az Andrássy úton, egy kabarészínházban. Bizony. Te miket játszol még? Nem is tudok rólad semmit, na, jó, alig valamit. Svihákokat alakítottam, szélhámosokat, szeretetre méltó gazfickókat. Kapkodtak értem, ezt akarták látni belőlem.

SOÓS: Engem se látott senki. Azt mondták, hogy új arcokra van szükség, de én nem éreztem semmi újat. Csak a szerelem volt új az életemben.

PÁGER: Szerelem? Ha sorba állítanák a nőket, akikben a színpadon meg a filmekben én szerelmes voltam, fölérne a soruk itt a Citadelláig.

SOÓS: Én az igaziról beszélek, a valóságos szerelemről.

PÁGER: Vigyázz csak! Azzal nagyon megégetheted magad.

SOÓS: Már késő. Megtörtént.

PÁGER: (*idéz*) Mivel van úr és paraszt / Itt mondjad ezt, ott mondjad azt / És lehet mindent mondani / Merci, merci, csak nem lemondani / Merci... (*tánclépéseket tesz, kicsit megbotlik, abbahagyja, leül pihenni*)

SOÓS: Ez valami színdarab?

PÁGER: Hát persze. Csak tudnám, hogy melyik. A fene se emlékszik már. Az biztos, hogy mostanában nem játszanak ilyesmit. Jól tudom?

SOÓS: Nem. Azaz jól. Így van. A polgári származékoknak nem lehet teret adni...

PÁGER: Miket nem mondasz?

SOÓS: A párttitkárunk mondja.

PÁGER: És te hallgatsz rá? Aztán ki az a titkár? Színész? Vagy valaki más? Vagy azt is játszása, amiben hisz?

SOÓS: Színész, persze, nem is akármilyen. Nagyon jó színész.

PÁGER: Talán még meg is tanulom tőled ezt a rendet. De lehet, most vége lesz ennek. Jönnek is hozzám a régiek, hogy Ténikém így, Ténikém úgy, neked kellene az élünkre állni... Nekem? ... Éppen most... Az én helyzetemben? Áh, csudába velük, te ezt úgysem értheted.

SOÓS: Azt tudom csak, hogy kihasználnak. Nem annak vesznek, és nem úgy szeretnek, ahogy nekem jó lenne.

PÁGER: Mit gondolsz, engem annak vettek, aki vagyok? Engem úgy szerettek, ahogy kellett volna. Egy idő után ez már nem számít. Jobb, ha minél előbb rájössz, hogy egy vé-

- dőburkot építsél magad köré, amin nem hatol át semmi, se a közöny, se a rajongás, legföljebb a tapsok.
- SOÓS: A vastaps.
- PÁGER: Az hát.
- SOÓS: És a szeretet sem, az sem jön át?
- PÁGER: Ha jön, hát jön. Jókor jön. A helyén kell kezelni.
- SOÓS: Így nem érdemes élni.
- PÁGER: Élni mindig érdemes. Ezt jegyezd meg. Akármilyen van körülötted, akármilyen karvezetők szajkózzák a kórus rigmusait, élnünk kell. Túl kell élni őket. Úgyis eltűnnek. Hogy jön helyettük másik? Na és! A süllyesztő jól működik, a műszak karbantartja. Forgószínpad az életünk. Kipörögtél, később visszafordulsz. Így van ez, jobb, ha most megtanulod ezt a leckét.
- SOÓS: Miért ilyen pokoli nehéz ez az egész? Minden, az egész élet. Azt hittem, hogy egy boldog emberhez jövök, aki biztos a dolgában, s akkor tessék, ezt kapom útravalóul. *(indulni készül)*
- PÁGER: Útravalót akarsz? Vidd el Liliomot. *(a jelmezre mutat)* Neked adtam.
- SOÓS: Nem foszthatom meg tőle.
- PÁGER: Mondom, a tiéd. Tessék, vedd és vidd.
- SOÓS: Nem akarom...
- PÁGER: Tudod, mit? Sorsoljuk ki. ... *(a zsebébe nyúl)* Fej vagy írás?
- SOÓS: Nincsen aprópénzem.
- PÁGER: Nem is kell. Van énnékem. *(elővesz egy érmét)* Na, válasszál! Fej vagy írás?
- SOÓS: Legyen írás.
- PÁGER: Szóval írás? *(feldobja, meg se nézi)* Nyertél? ... Nyertél, ugye?
- SOÓS: *(örömmel)* Írás!
- PÁGER: Látod. S még te panaszkodsz. A szerencse gyermeke.
- Kopognak.*
- PÁGER: Mégiscsak van margitszigeti ásványvíz... Szabad!
- Nyílik az ajtó. Egy szemüveges, fiatal nő lép be.*
- PÁGER: *(oda sem néz, úgy mondja)* Tegye csak le, fiam, ide az asztalra. *(ránéz a jövevényre, felugrik)* Maga? ...
- SOÓS: Hédi, Hédikém, már éppen indulni készültem.
- HÉDI: *(Págernek nyújtja a kezét)* Doktor Galántai Hedvig.
- SOÓS: Nem kellett volna ide jönnöd.
- PÁGER: *(mormol valamit, miközben kezét fog a nővel)* Örvendek. Foglaljon helyet.
- HÉDI: Köszönöm, nem, elmegyünk. Gyere, Imrus! Lenn vár a taxi. Már elment az utolsó villamos.
- SOÓS: Megyek, persze hogy megyek. Elég sokáig éltem vissza a vendégszeretetével. Egy pillanat... használhatnám a fürdőszobát?
- PÁGER: Persze, menj csak. *(Soós közben ki-megy)* Igazából most melegedtünk bele... Szóval férj és feleség? Úgy értem, összeházasodtak?
- HÉDI: *(kissé támadóan)* Van valami kifogása el-lene?
- PÁGER: Nekem? Ugyan már! Hogy is lehetne? A maguk dolga. Csak...
- HÉDI: Csak?
- PÁGER: Vigyázzon erre a gyerekre.
- HÉDI: Az a dolgom. Az a küldetésem, a feladatom.
- PÁGER: Nagy szavak.
- HÉDI: Nekünk nincsen más lehetőségünk. Csak a másik. Csak ő meg én.
- PÁGER: Azért ott van még a színház, a színpad, az az ő élete.
- HÉDI: Csak együtt élhetjük túl ezt a... *(keresi a szót)*
- PÁGER: Biztos benne?
- SOÓS: *(visszatér, érzékeli a feszültséget; a nyakkendő pertliként lóg a nyakában)* Megpróbáltam megkötni ezt a vacakot.
- HÉDI: Hagyd csak, majd én. *(meg akarja kötni a nyakkendőt, de Soós elhúzódik tőle)*
- SOÓS: Nem kell most már. *(leveszi a nyakából, zsebre gyűri)* Mindent köszönök. *(a kezében szorongatott érmét nyújtja Págernek)* Tessék, a pénze. *(kézbe veszi Liliom jelmezét)*
- PÁGER: *(nemet int)* Legyen a tied. Nem mintha olyan sokat érne. De nézd meg a másik oldalát.
- SOÓS: *(forogtatja az érmét)* Írás... írás... ez is írás...
- HÉDI: *(belekarol Soósba, szinte vonszolja kifelé)* Menjünk már, mindjárt éjfél lesz.
- SOÓS: *(kifelé tartva)* Egyszer majd nézzen meg... *(távoznak)*
- PÁGER: Éjfél. *(A zsebébe nyúl, másik pénzdarabot vesz elő, megrázza a tenyerében, feldobja, elkapja. Ezt megismétli párszor. Egyre keserve-sebben nevet.)* Fej... fej... fej. Mindig csak fej. *Lassú sötét.*